

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 31.01.2001
KOM(2001) 60 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO

"Alueet uudessa taloudessa"

**SUUNTAVIIVAT EAKR:N INNOVATIIVISILLE TOIMILLE
KAUDELLA 2000–2006**

KOMISSION TIEDONANTO

"Alueet uudessa taloudessa"

SUUNTAVIIVAT EAKR:N INNOVATIIVISILLE TOIMILLE KAUDELLA 2000–2006

I. Lainsäädäntökehys

1. Rakennerahastoja koskevista yleisistä säännöksistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999 (EYVL L 161, 26.6.1999) 22 artiklassa täsmennetään EAKR:sta annetun asetuksen (EY) N:o 1783/1999 (EYVL L 213, 13.8.1999) 4 artiklan yksityiskohtaisten sääntöjen mukaan, että rahastoista voidaan rahoittaa komission aloitteesta innovatiivisia toimia, joilla edistetään tavoitteiden 1, 2 ja 3 mukaisten tukitoimien laadun parantamiseen tarkoitettujen innovatiivisten menetelmien ja käytäntöjen kehittämistä. Ne pannaan täytäntöön yksinkertaisella, avoimella ja moitteettoman varainhoidon mukaisella tavalla.

II. Innovatiivisten toimien tavoitteet, yleiset periaatteet ja lisäarvo

2. Tämä tiedonanto liittyy Euroopan unionin yleiseen strategiaan, jonka tavoitteena on Euroopan talouden kilpailukyvyyn vahvistaminen¹. Tiedonannolla pyritään alueellisella tasolla edistämään tavoitetta "valmistella siirtymistä tietopohjaiseen talouteen ja yhteiskuntaan toteuttamalla parempaa tietoyhteiskunta- ja T&K-politiikkaa sekä nopeuttamalla kilpailukykyä ja innovaatioita edistävää rakenneuudistusprosessia".
3. Alueiden väliset erot innovaatioiden ja tieteellisen tutkimuksen aloilla sekä uuden tieto- ja viestintätekniikan käytössä ovat nykyisin suuria. Jotta tämä kuilu ei syvenisi ja jotta samalla hyödynnettäisiin uuteen talouteen liittyvät mahdollisuudet, heikommassa asemassa olevien alueiden on pystyttävä ottamaan käyttöön innovatiivisia keinoja, joilla voidaan kokeilla tehokkaasti näitä mahdollisuuksia kuroa ero nopeasti umpeen. Innovatiivisten toimien uusi sukupolvi tähtää nimenomaan näiden erojen vähentämiseen helpottamalla kehityksessä jälkeen jääneiden alueiden tai rakennemuutosalueiden pääsyä osallisiksi tulevaisuuden alojen kokeiluvälineistä.
4. Globalisaatio aiheuttaa markkinoiden suuremman yhdentymisen vuoksi kasvavaa kilpailua, oli sitten kyse rahamarkkinoiden maailmanlaajuistumisesta, kaupan ja suorien investointien moninkertaistumisesta, yritysten välisten yhteistyösopimusten määrään lisääntymisestä jne. Tämä vuoksi osaamiseen perustuvaan talouteen

---

¹ Lissabonissa maaliskuussa 2000 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmät.

siirtyminen ja uuden tekniikan käytön edistäminen ovat ensisijaisen tärkeitä kaikkien alueiden talouden kannalta.

5. Ollakseen kilpailukykyisempiä yritysten, varsinkin pk-yritysten, jotka muodostavat alueiden tuotantorakenteen perustan, on ennakoitava kansainvälisillä markkinoilla yhä kiihtyvämmällä vauhdilla tapahtuvat teknologiset muutokset ja mukauduttava niihin. Tässä uudessa taloudessa tiedosta ja tietotaidosta tulee raaka-ainetta. Lisäksi niiden nopea ja helppo saatavuus tulee olemaan yksi kilpailukyvyn tärkeimmistä strategisista aseista. Näin ollen inhimillisestä pääomasta tulee yhä määräävämpi tekijä; elinikäisestä koulutuksesta ja oppimisesta tulee innovaatioiden ja alueellisen kilpailukyvyn avaintekijöitä.
6. On siis tärkeää, että heikommassa asemassa olevat alueet voivat innovatiivisten toimien avulla luoda aluepolitiikkaa, joka vastaa tehokkaasti tulevaisuuden uusiin haasteisiin, joita ovat erityisesti talouden globalisaatio ja teknologisten muutosten kiihtyminen, vahvistaen samalla taloudellista ja sosiaalista koheesiota Euroopan unionissa. Samanaikaisesti alueiden on löydettävä innovatiivisia ratkaisuja, joilla varmistetaan, että kestävä kehitys ja alueelliset erityispiirteet, jotka ovat alueen fyysiseen ja inhimilliseen pääomaan liittyviä perustekijöitä, otetaan huomioon. Alueellinen taso on osoittautunut erityisen sopivaksi panemaan liikkeelle sellaisen osapuolten kriittisen massan, joka kykenee sekä edistämään innovaatioita että ottamaan ne käyttöön tehokkaasti ja lähellä kansalaisia. Liitteessä A on lueteltu alueet, jotka voivat esittää ehdotuksia innovatiivisiksi toimiksi.
7. Innovaatiokyky ja kyky mukautua jatkuviin taloudellisiin muutoksiin ovat niitä menestystekijöitä, joita alueet tarvitsevat parantaakseen kilpailukykyään, jotta eroavaisuuksien vähentämistä ja korkeatasoisten työpaikkojen luomista koskeva tavoite saavutettaisiin. On siis tunnistettava parhaat innovatiiviset käytännöt ja levitettävä niitä kannustamalla alueiden poliittisia päättäjiä ja hallintoviranomaisia näiden käytäntöjen edistämiseksi. Innovatiivisia toimia voidaan pitää laboratoriona, jonka tarkoituksena on unionin aluepolitiikan kehittäminen ja sen mukauttaminen uusiin haasteisiin.

EAKR:sta osarahoitettavien tavoite 1- ja 2 -ohjelmien tukitoimien laadun parantaminen

8. Innovatiivisten toimien päätavoitteena on vaikuttaa EAKR:sta osarahoitettavien tavoite 1- ja 2 -ohjelmien tukitoimien laatuun. Innovatiivisten toimien ja toimenpideohjelmien välistä yhteyttä vahvistetaan ottamalla käyttöön kannustusmekanismeja, joiden avulla aluepolitiikassa voidaan kokeilla innovatiivisia menetelmiä ja käytäntöjä. Innovatiivisista toimista vastaavien henkilöiden ja EAKR:sta osarahoitettavien tavoite 1- ja 2 -ohjelmien hallintoviranomaisten laajempi yhteistyö on oleellisen tärkeää tämän tavoitteen toteutumiseksi.

On erityisen tärkeää, että innovatiiviset toimet voivat toimia uusien aluepoliittisten suuntausten kanavana ja kokeiluvälineenä Euroopan unionin vähiten kehittyneiden alueiden strategisilla aloilla, joita ovat seuraavat alat:

■ *osaamiseen ja teknologiseen innovaatioon perustuva alueellinen talous*

■ *eEuropeRegio: tietoyhteiskunta aluekehityksen palveluksessa*

■ alueellinen identiteetti ja kestävä kehitys.

9. Kilpailukyvyyn vahvistamisen keinoina nämä strategiset aiheet ovat johdonmukaisia rakennerahastojen uusien suuntaviivojen² kanssa, jotka komissio on antanut osarahoitettujen tavoite 1- ja 2 -ohjelmien osalta.

Siksi haasteena onkin varmistaa, että innovatiivisten toimien osana osarahoitettavat toimet eivät toista pääohjelmissa toteutettavia toimia, vaan että niillä on innovaation kannalta myönteinen vaikutus. Näiden toimien olisi tarjottava vähiten kehittyneille alueille mahdollisuus kokeilla rohkeasti, epäonnistumisen vaaran uhallakin, pidemmälle kehiteltyjä ideoita, joita ei tavallisesti toteuteta EAKR:sta osarahoitettavissa ohjelmissa.

10. Yhteisön aluepolitiikan on autettava alueita, varsinkin vähiten kehittyneitä alueita, ottamaan nämä aineettomat tekijät paremmin huomioon EAKR:sta osarahoitettavissa tavoite 1- ja 2 -ohjelmissa. On syytä korostaa, että vähiten kehittyneillä alueilla on taipumus investoida liian vähän kyseisillä kolmella strategisella alalla kehittyneempiin alueisiin verrattuna.

Onkin syytä todeta, että rakennerahastojen ohjelmat suosivat edelleen kehityserojen pienentämistä fyysisen infrastruktuurin (liikenne ja tiedonvälitys, energia, ympäristö) kaltaisilla aloilla vähiten kehittyneillä alueilla ja vähiten kehittyneissä jäsenvaltioissa. Siksi on pelättävissä, että erot kasvavat sekä osaamiseen perustuvan talouden että aineettomien kilpailutekijöiden, esimerkiksi innovaatiokyvyn, innovatiivisuutta edistävän yrityskulttuurin ja hallinnon laadun osalta.

Alueellisen julkisen ja yksityisen kumppanuuden hyödyntäminen ja vahvistaminen

11. Komissio toivoo, että toimivaltaiset alueviranomaiset osallistuisivat innovatiivisiin toimiin mahdollisimman aktiivisesti EAKR:sta osarahoitettavien tavoite 1- ja 2 -ohjelmien tapaan. Tämä tarkoittaa sitä, että alue- ja paikallistasolla luodaan laajennettuja kumppanuuksia, joihin osallistuvat myös tavoite 1- ja 2 -ohjelmien vastuuviranomaiset ja yksityissektori. Tämän kumppanuuden avulla voidaan tuoda esiin korkealaatuisia innovatiivisten toimien alueellisia ohjelmia sekä lisätä kokemusten vaihtoa ja verkostoitumista alueiden välillä.

Yhteisvaikutus muiden yhteisön politiikkojen kanssa

12. Kautta 2000–2006 koskevien innovatiivisten toimien on tarkoitus toimia esimerkkinä siitä, miten hyödyntää aluepolitiikan ja muiden yhteisön politiikkojen välistä yhteisvaikutusta – näin etenkin niiden politiikkojen yhteydessä, joiden tavoitteena on vahvistaa yritys- ja innovaatiohenkisyttä alueellisesti, vaikuttaa eEurope-aloitteen täytäntöönpanoon sekä edistää eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista. Tämän vuoksi innovatiiviset toimet on koordinoitava paremmin EAKR:sta osarahoitettavien tavoite 1- ja 2 -ohjelmien toimien kanssa, jotta niillä olisi suurempi koheesivaikutus. Toimien on täydennettävä, niin pitkälle kuin mahdollista, ESR:sta samojen tavoitteiden osana rahoitettavia toimia. Kaikenlainen

---

² Komission tiedonanto rakennerahastoista ja niiden yhteensovittamisesta koheesiorahaston kanssa – Ohjelmien laatimisohteet ohjelmakaudeksi 2000–2006 (EYVL C 267, 22.9.1999).

kaksinkertainen rahoitus muiden yhteisön rahoitusvälineiden kanssa on luonnollisesti poissuljettu.

Alueiden välisen vaihdon ja yhteisen oppimisen mahdollistaminen

13. Innovatiiviset toimet ovat erityisen kiinnostava väline alueiden välisen vaihdon ja yhteisen oppimisen mahdollistamiseksi vertailemalla ja levittämällä parhaita käytäntöjä. Uusien innovatiivisten toimien avulla voidaan alueellista omaleimaisuutta kunnioittaen kehittää temaattisessa verkossa toimivia alueita. Innovaatio liittyy jo luonteeltaan läheisesti riskiin ja muutokseen. Uuden sukupolven innovatiiviset toimet tarjoavat alueille mahdollisuuden hallita paremmin muutosta ja ottaa tarvittavia riskejä joidenkin tulevaisuuden aluepolitiikan pääsuuntausten kokeilemiseksi.

III. Aiempi kokemus

14. Komissio jakoi kaudella 1994–1999 EAKR:n innovatiivisiin toimiin käytettävissä olleet varat (alle 1 % rakennerahastojen talousarviosta) seuraavien kahdeksan aihepiirin kesken: uudet työllistämismahdollisuudet, kulttuuri ja perintö, aluesuunnittelu (Terra), Urban-pilottihankkeet, sisäinen alueiden välinen yhteistyö (Recite II), ulkoinen alueiden välinen yhteistyö (Ecos-Ouverture), teknisen innovaation edistäminen (RIS ja RTT) ja tietoyhteiskunta (RISI I ja II). Näiden innovatiivisten toimien osana laadittiin noin 350 innovatiivista hanketta, joissa oli mukana yli 2 000 toimijaa. Niiden avulla voitiin kokeilla uusia käytäntöjä sekä edistää julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden kehittämistä niin paikallisesti, alueellisesti kuin kansainvälisestikin, sekä kannustaa eri alueiden välistä yhteistyötä Euroopan unionin alueella ja jäsenyyttä hakeneissa maissa. Näin harjoitettiin todellista kokeilupolitiikkaa, jonka lähtökohtina olivat alueellisen ja paikallisen taloudellisen kehityksen sisäiset tekijät.
15. Uusia työpaikkoja koskevat innovatiiviset toimet loivat puitteet uudelle yhteisön menettelytavalle, alueellisille työllisyys sopimuksille. Muista alueiden välisiä yhteistyöhankkeita koskevista innovaatiotoimista, kuten Terra, Recite II ja Ecos-Ouverture, saatu kokemus kannusti valmistelemaan Interreg III -yhteisöaloitteen alueiden välistä osiota. Kaupunkien pilottihankkeista saatu kokemus kannusti uuden Urban II -yhteisöaloitteen laatimiseen.
16. Vuosien 1994–1999 innovatiivisista toimista saatu kokemus lisäsi aluepolitiikan innovaatioista yleisesti käytyä keskustelua, joka johti kolmeen komission kertomukseen³ teknologian innovaatioista, tietoyhteiskunnasta ja kaupunkien kehittämisestä osoittaen edellisellä kaudella toteutettujen toimenpiteiden olleen asianmukaisia.
17. Viisi vuotta sen jälkeen, kun hankkeet oli aloitettu vuonna 1994, riippumattomien asiantuntijoiden ryhmän tekemä tutkimus osoitti, että suuressa osassa EAKR:n

---

³ "Yhteenkuuluvuuden ja kilpailukyvyn lujittaminen tutkimuksen, teknologisen kehittämisen ja innovaatioiden avulla" (KOM(98) 275), "Yhteenkuuluvuus ja tietoyhteiskunta" (KOM(97) 7) ja "Kaupunkien kestävä kehittäminen Euroopan unionissa: toimintakehys" (KOM(98) 605).

innovatiivisten toimien osana vuosina 1994–1999 rahoitetuista hankkeista oli jo saavutettu vakuuttavia tuloksia (katso liite B). Hankkeiden päätyttyä tehdään loppuarviointi, jossa saadaan lisätietoja niiden vaikutuksesta. Tietyt EAKR-asetuksen 10 artiklan innovatiiviset toimet kaudelle 1994–1999, esimerkiksi alueelliset innovaatiostrategiat (RIS) ja tietoyhteiskunnan alueelliset strategiat (RISI) ovat olleet onnistuneita (katso liite C) ja osoittaneet alueellisen tason olevan sopiva innovaatioiden edistämiseen. Tämän vuoksi RITTS-hankkeiden täydentävä rooli Innovaatiot ja pk-yritysten osallistuminen -ohjelmassa on syytä ottaa huomioon, ja sitä olisi vahvistettava tulevaisuudessa varsinkin liitännäistoimenpiteiden osalta⁴.

18. Näillä strategioilla on edistetty pilottihankkeiden lisäämistä ja täytäntöönpanoa laajan julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden puitteissa, jonka tuloksena EAKR:sta osarahoitettavien ohjelmien investoinnit teknologiaan ja tietoyhteiskunnan kehittämiseen ovat lisääntyneet. Uuden innovatiivisten toimien sukupolven tarkoitus on saadun kokemuksen⁵ perusteella syventää ja laajentaa tätä lähestymistapaa erityisesti mainituilla aloilla.

IV. Uusi lähestymistapa: toimenpiteet ja kohdealueet

19. Yhteyksien lujittamiseksi EAKR:sta osarahoitettaviin tavoite 1- ja 2 -ohjelmiin sekä yksinkertaisen, avoimen ja moitteettoman varainhoidon mukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi komissio ehdottaa ohjelmamenettelyä yksittäisten hankkeiden sijaan, strategisten aiheiden määrän vähentämistä sekä innovatiivisten toimien ja EAKR:sta osarahoitettavien tavoite 1- ja 2 -ohjelmien hallintovastaavien välisen järjestelmällisen yhteistyön varmistamista.
20. Uusi innovatiivisten toimien sukupolvi käsittää kolme osiota:
  - Innovatiivisten toimien alueellisten ohjelmien ja niihin perustuvien pilottihankkeiden yhteisrahoitus.

---

⁴ Alueellista innovaatio- ja teknologiansiirtostrategiaa (RITTS) koskevat hankkeet toteutettiin osana TTK-puiteohjelman "Innovaatiot ja pk-yritysten osallistuminen" -ohjelmaa, joka täydensi EAKR:n innovatiivisia toimia kaudella 1994–1999. Hankkeisiin osallistui yli 60 eurooppalaista aluetta. Näiden hankkeiden pohjalta perustettiin myös Euroopan innovaatioalueiden verkko (IREN), johon kuuluu yli 100 aluetta.

⁵ Euroopan komissio, 1999, "On-going evaluation of the Regional Innovation Strategies Under Article 10 of the ERDF", ECOTEC Research and Consulting Ltd.
Euroopan komissio, 1999, "The Evaluation of the Inter-regional Information Society Initiative (IRISI)", Technopolis Ltd.
Euroopan komissio, 1997, "External evaluation of the Regional Technology Plans", Technopolis Ltd yhdessä Ateenan yliopiston kanssa.
Euroopan komissio, 1999, "Evaluation of research, technological development and innovation related actions under structural funds (objective 2)", ADE – Entrepise Plc – Zenit.
Euroopan komissio, 1999, "Evaluation thematique de l'impact des fonds structurels (1994/99) pour la recherche, la technologie, le developpement et l'innovation (rtdi) dans les regions d'objectif 1 et 6", T.Higgins and L. Tsipouri.
Euroopan komissio, 2000, "Assessment of the Regional Innovation and Technology Transfer Strategies and infrastructures (RITTS) scheme", Centre for Urban and Regional Development Studies, University of Newcastle.

- Liitännäistoimenpiteet: kokemusten vaihtoon ja alueiden välisten verkkojen luomiseen annettava tuki.
  - Kilpailujen järjestäminen parhaiden käytäntöjen tunnistamiseksi ja kehittämiseksi.
21. Edunsaajia ovat liitteessä A luetellut alueet, jotka ovat kokonaan tai osittain tavoitteen 1 tai 2 mukaisesti tukikelpoisia, ja alueet, jotka saavat näiden tavoitteiden mukaista siirtymäkauden tukea. Innovatiivisten toimien alueellinen ohjelma voi käsittää koko alueen, myös ne alueen osat, jotka eivät kuulu tavoitteisiin 1 ja 2.

V. Innovatiivisten toimien strategiset aiheet kaudella 2000–2006

22. Yksinkertaistamisen ja varojen keskittämisen vuoksi komissio ehdottaa ensisijaisten aiheiden määrän vähentämistä kauden 1994-1999 kahdeksasta aiheesta kolmeen toisiinsa liittyvään aiheeseen kaudella 2000-2006. Niiden täydentävyyttä olisi hyödynnettävä sellaisen strategisen lähestymistavan kehittämiseksi, joka vastaa parhaiten kunkin alueen erityistarpeita. Uuden sukupolven innovatiivisilla toimilla pyritään seuraavien strategisten aiheiden innovatiivisten menetelmien ja käytäntöjen edistämiseen:

■ *Osaamiseen ja teknologiseen innovaatioon perustuva alueellinen talous: heikommassa asemassa olevien alueiden auttaminen teknologian tason nostamiseksi*

23. Teknologisen kehityksen ero on edelleen suuri Euroopan unionin edistyneiden ja vähemmän kehittyneiden alueiden välillä tutkimusta, teknologista kehittämistä ja innovaatiota (TTKI) koskevista järjestelmissä sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. On siis välttämätöntä auttaa eurooppalaisia alueita kehittämään innovaatioon⁶ perustuvia kilpailuvaltteja pikemminkin kuin antaa niiden alueellisen kilpailuedun perustua kustannuksiin (erityisesti palkkoihin), joiden antama hyöty voi hävitä nopeasti yhä maailmanlaajuisemmaksi muuttuvassa taloudessa.
24. Tämän vuoksi alueilla on innovatiivisten toimien avulla pyrittävä julkisen sektorin, TTKI:stä vastaavien elinten ja toimivien alueellisten innovaatiojärjestelmien perustamiseen tarkoitettujen yritysten välisten yhteistyömenettelyjen toteuttamiseen. Tarkoitus ei ole kannustaa yhteyksien luomiseen ainoastaan yritysten⁷ välillä, vaan myös yliopistojen, konsulttipalveluiden, rahamarkkinoiden ja muiden tekniikan alan kumppanien kanssa. Toisin sanoen kyse on alueellisen ympäristön ja alueellisten institutionaalisten kehysten luomisesta. Näin edistetään inhimillistä pääomaa vahvistamalla osaamisen syntymistä ja levittämistä ja sen sisällyttämistä tuotantorakenteeseen innovaation ja kilpailukyvyn tärkeimpänä lähteenä.

---

⁶ Termiä 'innovaatio' käytetään sekä prosessista että sen tuloksesta (Vihreä kirja innovaatiosta, Euroopan komissio, 1996, KOM(95) 688). Sillä tarkoitetaan idean muuntamista markkinoitavaksi tuotteeksi tai palveluksi, uutta tai parannettua tuotanto- tai jakelutapaa tai uutta menetelmää sosiaalipalvelujen alalla. Tämän lisäksi se kattaa sosiaaliset, institutionaaliset ja organisatoriset innovaatiot eri aloilla palvelusektori mukaan luettuna.

⁷ Yliopistot, teknologiakeskukset ja oppilaitokset.

25. Tämän alan innovatiivisten toimien alueellisiin ohjelmiin voisi sisältyä esimerkiksi seuraavia tavoitteita:
- Yhteistyöverkkojen luominen tai lujittaminen yritysten tai yritysryhmien ja tutkimuskeskusten, yliopistojen, henkilöresurssien laatua kehittävien organisaatioiden, rahoituslaitosten, erikoiskonsulttien jne. kesken.
  - Tutkimuskeskusten, yliopistojen ja yritysten, varsinkin pk-yritysten, henkilöstön vastavuoroinen vaihto.
  - Tutkimustulosten jakaminen ja tekninen mukautus pk-yritysten tarpeisiin.
  - Pilottihankkeita sisältävien teknologiastrategioiden laatiminen alueita varten.
  - Tuki yrityshautomaille, joilla on yhteyksiä yliopistoihin ja tutkimuskeskuksiin; korkeakoulukeskuksista tai suurista yrityksistä alkunsa saavien ("spin-off"), innovaatioon ja teknologiaan suuntautuvien yritysten rohkaiseminen.
  - Tukijärjestelmät pk-yritysten, yliopistojen ja tutkimuskeskusten välisten yhteisten tiede- ja teknologiahankkeiden hyväksi.
  - Osallistuminen aloittelevien yritysten uusien rahoitusvälineiden (riskipääoma) kehittämiseen ("start-up").

■ ***eEuropeRegio: tietoyhteiskunta aluekehityksen palveluksessa***

26. Enemmän kuin koskaan aikaisemmin tieto- ja viestintätekniiikan harvinaisen nopea kehitys on vaarassa luoda uusia eroja Euroopan unionin eri alueiden välille tietoyhteiskuntaan osallistumisessa.
27. Näin ollen olisi suotavaa, että heikoimmassa asemassa olevat alueet pystyisivät vastaamaan näihin teknisen kehityksen luomiin haasteisiin hyödyntämällä maksimaalisesti tietoyhteiskunnan tarjoamia mahdollisuuksia tuotantosektorilla sekä julkisten palvelujen ja asukkaiden yksilöllisten tarpeiden osalta.
- Tietoyhteiskunta pystyy verkottamisen tehokkain keinoin ("nettitalous", reaaliaikaiset digitaali- ja matkaviestinpalvelut) vaikuttamaan näiden alueiden maantieteelliseen ja taloudelliseen avautumiseen. Alueet voivat näin pyrkiä vähentämään heikkouksiaan (erityisesti syrjäisestä asemasta johtuvia) ja kehittämään vahvuuksiaan parantamalla yritystensä, erityisesti pk-yritysten, kilpailukykyä. Kansalaisten ja hallinnon käytössä olevat tietoyhteiskunnan sovellukset ovat myös tekijä, jolla voidaan edistää asukkaiden tasa-arvoa.
28. Tämä lähestymistapa on yhdenmukainen Eurooppa-neuvoston kokouksessa Lissabonissa maaliskuussa 2000 eEurope-aloitteen yhteydessä hyväksytyyn toimintasuunnitelman ja sen tavoitteiden, erityisesti seuraavien osatavoitteiden alue- ja paikallistason toteuttamisen kanssa:
- Tuoda jokainen kansalainen, koti ja koulu, jokainen yritys ja hallintoelin verkkoympäristöön ja digitaalikaudelle.

- Luoda Eurooppaan digitaalista osaamista tukemalla yrityskulttuuria, jossa ollaan valmiita rahoittamaan ja kehittämään uusia ideoita.
  - Varmistaa, että muutosprosessi kokonaisuutena on yhteiskunnallisesti syrjimätön, lisää kuluttajien luottamusta ja vahvistaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta.
29. Alueellisilla innovatiivisilla toimilla olisi oltava merkittävä rooli tässä lähestymistavassa. Niillä olisi erityisesti pilotti- ja esittelyhankkeiden avulla pyrittävä edistämään:
- kaikkien alueellisten toimijoiden tietoyhteiskunnan alueellisia sovellutuksia koskevaa tietoisuutta ja verkottumista;
  - alueelle ominaisiin vahvuuksiin ja sen taloudellisiin, kulttuurisiin ja sosiaalisiin mahdollisuuksiin perustuvien osaamiskeskusten kehittämistä;
  - teknologian siirtoa sekä kokemusten ja hyvien käytäntöjen vaihtoa tällä alalla.
30. Tämän alan innovatiivisten toimien alueellisiin ohjelmiin voisi sisältyä esimerkiksi seuraavia tavoitteita:
- Laatia alueen innovatiivisia strategioita ja rohkaista kumppanuuksien luomista tietoyhteiskunnan alalla.
  - Parantaa nuorille, vanhuksille ja vammaisille suunnattuja sekä terveydenhoitoon tarkoitettuja digitaali- ja matkaviestinpalveluja.
  - Rohkaista pk-yrityksiä sisällyttämään sähköinen kauppa kehitysstrategioihinsa ja etsimään niiden henkilöstön tietotekniikkataitoihin liittyviin tarpeisiin soveltuvia ratkaisuja.
  - Tunnistaa ja kehittää erityisiä tietoyhteiskuntatekniikan innovatiivisen käytön kokeilua toteuttavia alueita.
  - Mahdollistaa kaikkien pääsy Internetiin sekä digitaalisovelluksiin ja multimediaravintoihin (esimerkiksi julkiset Internet-palvelupisteet).
  - Käyttää ja kokeilla kehittyneitä digitaalitekniikoita (esimerkiksi pääsy Internetiin radion tai satelliitin välityksellä) maaseutualueiden, syrjäisten tai eristyksissä olevien alueiden hyväksi.

■ Alueellinen identiteetti ja kestävä kehitys: alueellisen koheesion ja kilpailukykyyn edistäminen taloudellisen ja sosiaalisen sekä ympäristöön ja kulttuuriin liittyvän toiminnan integroidun lähestymistavan avulla

31. Alueiden olisi tukeuduttava enemmän omiin vahvuuksiinsa kestävä ja kilpailukykyisen talouden kehittämiseksi sekä asukkaidensa elin- ja työympäristön parantamiseksi. Nämä vahvuudet ja mahdollisuudet voivat perustua joko alueen kulttuuriperintöön ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen tai erityistaitoihin, strategiseen sijaintiin, poikkeukselliseen ympäristöön, koulutuksen ja kulttuurin

infrastruktuuriin, kielitaitoon, musiikkiperinteeseen, käsiteollisuuteen tai alueellisiin tuotteisiin tai ruokakulttuuriin.

32. Ammatillinen liikkuvuus lisääntyy teknologisen edistyksen ansiosta vähentäen alueellista sidonnaisuutta, jolloin ihmisillä on suurempi vapaus valita asuin- ja työpaikkansa. Harvemmin asutetut alueet, maaseutualueet tai syrjäiset alueet, raja-alueet mukaan lukien, voivat pyrkiä muuttamaan tilanteen hyödykseen ja houkutella asukkaita tarjoamalla heille kaupunkeihin ja muihin tiheästi asutettuihin alueisiin verrattuna erilaista elämäntapaa. Viimeksi mainitut voivat vastavuoroisesti yrittää parantaa elämänlaatuaan käyttämällä paremmin liikenne- ja energiajärjestelmiään, pienentämällä meluhaittoja ja ilmansaasteita, järjestämällä yhteispalveluita jne. Alueellisten innovatiivisten toimien olisi tutkittava näitä mahdollisuuksia.
33. Tämän alan innovatiivisten toimien alueellisiin ohjelmiin voisi sisältyä esimerkiksi seuraavia tavoitteita:
- Käsiteollisuuden tai perinteisten tuotantoalojen mikroyritysten tukeminen niiden teknologian tason parantamiseksi, jotta ne pystyisivät paremmin integroitumaan markkinoihin.
  - Kulttuuri- ja ekomatkailun kehittäminen.
  - Innovatiivisilla media- ja kulttuurialoilla aloittavien uusien pk-yritysten tukeminen.
  - Paikallisten palvelujen uusien muotojen kehittäminen.
  - Uusien vuorovaikutussuhteiden luominen julkisen ja yksityisen sektorin välille olemassa olevien resurssien ja infrastruktuurien käytön optimoimiseksi.
  - Alueen tutkimustoimintaa hyödyntämään pyrkivien mikroyritysten tukeminen.
  - Ympäristöhoitoa, puhtaiden teknologioiden toteuttamista, jätteiden kierrätystä ja energian säästävää käyttöä koskevien järjestelmien kehittäminen.

VI. Innovatiivisten toimien alueelliset ohjelmat

Ehdotusten valmistelu

34. Komissio ehdottaa, että kohdassa 21 määriteltyjen alueiden toimivaltaiset viranomaiset toimittavat komissiolle innovatiivisten toimien alueellista ohjelmaa koskevan ehdotuksen. Ohjelmaehdotuksessa on nimettävä hallinnosta ja maksuista vastaavat elimet.
35. Vuosina 2001–2005 toimivaltaisten alueviranomaisten on toimitettava ohjelmaehdotuksensa 31. toukokuuta mennessä. Ohjelman kesto saa olla enintään kaksi vuotta. Yhteisön tuki on rajoitettu enintään kahteen ohjelmaan kaudella 2000–2006. Toinen ohjelma voidaan esittää, jos komissio on saanut ja hyväksynyt ensimmäisen ohjelman rahoituskertomuksen ja loppukertomuksen.

36. Toimivaltaisten alueviranomaisten tulee perustaa ohjauskomitea, joka valmistelee innovatiivisten toimien alueellisen ohjelmaehdotuksen sellaisen alueellisen kumppanuuden puitteissa, johon osallistuvat rahoitustahot, EAKR:sta osarahoitettavien tavoite 1- ja 2 -ohjelmien vastuuviranomaiset ja tapauksen mukaan samalla alueella toteuttavista muista yhteisön ohjelmista vastaavat viranomaiset sekä muut alueelliset julkiset ja yksityiset toimijat.

Ohjelmien sisältö

37. Jokaisen ohjelmaehdotuksen tulee sisältää alueen eri toimijoiden kesken sovittu strategia innovatiivisten toimien määrittelemiseksi. Tämä strategia muodostaa kehysten yksittäisten hankkeiden toteuttamiselle, tulosten siirrolle EAKR:sta osarahoitettaviin tavoite 1- ja 2 -ohjelmiin kyseisillä alueilla ja kokemuksen vaihdolle alueiden kesken. Strategia voi perustua yhteen kolmesta komission ehdottamasta strategisesta aiheesta tai näiden aiheiden yhdistelmiin, jotta se vastaisi parhaiten kunkin alueen erityistarpeita.
38. Jokaisen ehdotuksen tulee sisältää tarvittavat yksityiskohdat, jotta komissio voisi hyväksyä innovatiivisten toimien alueellisen ohjelman rakennerahastoja koskevista yleisistä säännöksistä annetun asetuksen 24 artiklan 1 kohdan säännösten mukaisesti. Nämä seikat on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä D.

Innovatiivisten toimien alueellisten ohjelmien arviointi

39. Komissio arvioi osarahoitettavat ohjelmat. Komissio myöntää valituille ohjelmille varoja 0,3–3 miljoonaa euroa seuraavien tekijöiden perusteella.
- **Ehdotuksen laatu**, varsinkin strategisen lähestymistavan selkeys, työohjelman tavoitteiden innovatiivinen luonne ja varojen keskittäminen rajalliseen määrään toimia.
  - **Mahdollinen vaikutus** EAKR:sta osarahoitettaviin tavoite 1- ja 2 -ohjelmiin.
  - **Ehdotuksen toteuttamiskelpoisuus ja johdonmukaisuus määriteltyjen tavoitteiden ja myönnettyjen varojen kanssa.**
  - **Arvioitu vaikutus tavoite 1- ja 2 -alueilla:** vaikutus aluetalouden nykyaikaistumiseen ja monipuolistumiseen, pitkäaikaisten korkeatasoisten työpaikkojen luominen, parantunut suorituskyky mm. ympäristön kannalta yms.
  - **Yksityisen sektorin osuus** ohjelman rahoituksesta.
  - **Alueellisen julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden sitoutuminen ja laatu** innovatiivisten toimien alueellisen ohjelman valmistelussa ja kyky saada mukaan muita alueellisia ja paikallisia toimijoita, erityisesti pk-yrityksiä.
  - **Yhteistyöjärjestelyt** innovatiivisten toimien alueellisten ohjelmien valmistelusta ja täytäntöönpanosta vastaavien toimivaltaisten alueviranomaisten ja EAKR:sta osarahoitettavista tavoite 1- ja 2 -ohjelmista vastaavien viranomaisten kesken.

- **Toimien arvioitu kestävyys** sen jälkeen, kun innovatiivisten toimien alueellinen ohjelma on päättynyt.
- **Tulosten siirrettävyys** toisille alueille.
- **Yhteisvaikutus ja yhteensopivuus muiden yhteisön politiikkojen kanssa**, kuten tutkimus, tietoyhteiskunta, yritystoiminta, ympäristö, maaseudun kehittäminen (yhteinen maatalouspolitiikka), tasavertaiset mahdollisuudet ja kilpailu; ohjelmien yhteisvaikutus komission kaudelle 2000–2006 laatimien ohjelmien suuntaviivojen kanssa.

Rahoitus ja hallinto

40. Komission rahoitusosuus myönnetään nimetyille hallintoelimelle rahoitussopimuksella asetuksen (EY) N:o 1260/1999 24 artiklan säännösten mukaisesti.
41. Maksuista vastaava elin nimetään ja valvontajärjestelmä vahvistetaan ohjelmaehdotuksessa⁸. Maksujärjestelyt täsmennetään rahoitussopimuksessa. Valvontajärjestelmän on toimittava erillään maksuviranomaisesta, joka todentaa loppumaksua koskevan pyynnön paikkansapitävyyden.

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999 24 artiklan 3 kohdan mukaisesti kyseisen asetuksen 38 ja 39 artiklaa ei sovelleta.

42. Ohjauskomitea vastaa innovatiivisten toimien alueellisen ohjelman täytäntöönpanosta ja seurannasta, myös siihen kuuluvien pilottihankkeiden valinnasta sekä ohjelman päätyttyä laadittavan loppukertomuksen hyväksymisestä.

Näin varmistetaan innovatiivisten toimien alueellisten ohjelmien ja EAKR:sta osarahoitettavien tavoite 1- ja 2 -ohjelmien yhteistyö. Hankkeet valitaan jokaiselle ohjelmalle vahvistettujen ennalta määriteltyjen perusteiden mukaisesti.

Arviointi

43. Ohjelmat arvioidaan vuonna 2003. Arvioinnin tulosten perusteella voidaan tehdä varsinkin strategisia aiheita koskevia muutoksia jäljellä olevan kauden ajaksi.

---

⁸ Jotta saman alueen sisällä välttyttäisiin yhteisön määrärahojen kaksinkertaiselta maksuliikenteeltä ja valvonnalta, jotka ovat omiaan aiheuttamaan ongelmia varsinkin määrärahojen osalta, komissio kehottaa toimivaltaisia alueviranomaisia nimeämään yhteisön varojen moitteettomasta käytöstä innovatiivisten toimien alueellisissa ohjelmissa vastaaviksi viranomaisiksi samat maksu- ja valvontaelimet kuin EAKR:sta osarahoitettavissa tavoite 1- ja 2 -ohjelmissa.

VII. Liitännäistoimenpiteet: Kokemusten vaihdon helpottaminen ja alueiden välisten verkkojen luominen

44. Alueiden olisi soveltuvin välinein ja komission avustuksella pyrittävä vaihtamaan hankkeistaan saamia opetuksia ja muita hyviksi havaittuja käytäntöjä muiden eurooppalaisten alueiden kanssa, erityisesti EAKR:sta osarahoitettavien tavoite 1- ja 2 -ohjelmien alueiden kanssa.
45. Alueet, jotka haluavat osallistua verkkoihin, toimia jonkin verkoston "pääasiallisena" kumppanina tai kokeilla muuta kokemusten vaihdon muotoa, voivat liittää innovatiivisten toimien alueellista ohjelmaa koskevaan ehdotukseensa erityistoimen tätä tarkoitusta varten. Näiden alueiden olisi varattava tähän tarkoitukseen 1–3 % ohjelman määrärahoista.
46. Komissio osarahoittaa myös verkkojen luomista ja toimintaa koskevia erityisohjelmia, joihin osallistuu vähintään viisi aluetta vähintään viidestä jäsenvaltiosta. Vuosina 2001–2004 kyseisten alueryhmien on toimitettava ohjelmaehdotuksensa komissiolle ohjelman "vetäjänä" toimivan alueen välityksellä vuosittain 31. toukokuuta mennessä⁹.
- Ohjelmien kesto voi vaihdella ehdotusten mukaan. Verkkojen luomista ja toimintaa koskevien erityisohjelmien osarahoituksen takaraja on kuitenkin 31. joulukuuta 2006. Alueet voivat osallistua yhteen tai useampaan verkkoja koskevaan erityisohjelmaan, mutta voivat toimia ohjelman "vetäjänä" ainoastaan yhdessä ohjelmassa kerrallaan. Hallinto- ja maksuelimet on nimettävä ohjelmaehdotuksessa.
47. Jokaisen ohjelmaehdotuksen tulee sisältää tarvittavat yksityiskohdat liitteen E mukaisesti, jotta komissio voi hyväksyä verkkoja koskevan erityisohjelman.
- Komissio valitsee parhaimmat EAKR:sta osarahoitettavat ohjelmat ottaen huomioon ehdotuksen laadun, alueiden osallistumisasteen ja mahdollisuudet hyvien käytäntöjen siirtämiseen EAKR:sta osarahoitettaviin tavoite 1- ja 2 -ohjelmiin.
48. Kaikkia alueita kehoitetaan osallistumaan aktiivisesti liitännäistoimiin, erityisesti kokemustenvaihtoverkkoihin.
49. Kun kokemusten vaihto sisältää muutakin kuin verkottumista, innovatiivisten toimien alueellisia ohjelmia koskevia alueiden välisiä konkreettisia yhteistyötoimia voidaan osarahoittaa Interreg III C-aloitteesta.

---

⁹ Nämä liitännäistoimenpiteet toteutetaan komission osarahoittamien nykyisten verkostojen lisänä innovatiivisten toimien kauden 2000–2006 strategisilla aihealueilla.

VIII. Kilpailu parhaiden käytäntöjen tunnistamiseksi ja hyödyntämiseksi

50. Komissio julkaisee kaudella 2000–2006 kaksi strategiaa aiheita koskevaa kilpailuilmoitusta virallisessa lehdessä ja Inforegio-sivuilla¹⁰. Komissio pyytää alueviranomaisia esittämään yhden kaikkein innovatiivisimmaksi katsomansa hankkeen aluetta kohden.

Parhaiden hankkeiden valitsemiseksi perustetaan korkeatasoisista asiantuntijoista koostuva valintalautakunta.

IX. Rahoitus

51. Innovatiivisille toimille kaudeksi 2000–2006 laadittu talousarvio on asetuksen (EY) N:o 1260/1999 22 artiklassa annettujen rajojen mukainen, toisin sanoen 0,4 % EAKR:n vuotuisista varoista. EAKR:n innovatiivisten toimien määrärahojen vuotuinen määrä kaudeksi 2000–2006 on vahvistettu Berliinin Eurooppa-neuvostossa sovitut määrärahat huomioon ottaen ja vuosittain vahvistettujen talousarviomäärärahojen mukaisesti.
52. Enintään 6 % kokonaisvaroista voidaan myöntää kokemustenvaihtoon, alueiden välisten verkkojen luomiseen ja kilpailujen järjestämiseen; talousarvion loppuosa on varattu innovatiivisten toimien alueellisten ohjelmien osarahoitukseen. Komission aloittamat teknisen avun toimenpiteet rahoitetaan asetuksen (EY) N:o 1260/1999 23 artiklan mukaisesti.
53. Komission rahoitusosuus valituissa innovatiivisten toimien alueellisissa ohjelmissa on enintään 50 %. Sen sijaan tavoite 1 -alueilla osarahoituksen määrä voi olla jopa 80 % asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, jotka ovat innovatiivisten toimien alalla erityisesti yhteisön etujen mukaisia. Tavoite 2 -alueilla osarahoituksen määrä voi olla enintään 60 %.

Komission rahoitusosuus kohdan 46 mukaisesti valituissa verkkojen luomista ja toimintaa koskevissa erityisohjelmissa on enintään 50 %.

X. Kertomus toimielimille

54. Komissio esittää vuodesta 2002 alkaen Euroopan parlamentille, aluekehityksen ja alueellisen uudelleenjärjestelyn komitealle, alueiden komitealle sekä talous- ja sosiaalikomitealle vuosittain kertomuksen innovatiivisten toimien etenemisestä.

---

¹⁰ <http://www.inforegio.cec.eu.int/>

XI. Muuta

55. Kaikki tätä tiedonantoa koskeva kirjeenvaihto on osoitettava seuraavaan osoitteeseen:

Guy Crauser, pääjohtaja
Aluepolitiikan pääosasto
Rue de la Loi, 200, B – 1049 Bruxelles

LIITE A

Luettelo tukikelpoisista alueista

Huomautus:

Jäljempänä olevat alueet ovat alueita, jotka ovat kokonaan tai osittain tavoitteen 1 tai 2 mukaisesti tukikelpoisia, ja alueita, jotka saavat näiden tavoitteiden mukaista siirtymäkauden tukea. Useimmissa tapauksissa alueet vastaavat Eurostatin määritelmän mukaista NUTS I - tai NUTS II -tasoa.

Maa	Nimi	NUTS-taso	Tavoite ("phasing-out" -vaihe mukaan luettuna)
BE	BELGIQUE-BELGIË	P000	
BE1	REG. BRUXELLES-CAP. / BRUSSELS HFDST. GEW.	0123	02
BE2	VLAAMS GEWEST	0100	02
BE3	RÉGION WALLONNE	0100	01 ja 02
DK	DANMARK	P120	02
DE	DEUTSCHLAND	P000	
DE1	BADEN-WÜRTTEMBERG	0100	02
DE2	BAYERN	0100	02
DE3	BERLIN	0120	01 ja 02
DE4	BRANDENBURG	0120	01
DE5	BREMEN	0120	02
DE6	HAMBURG	0123	02
DE7	HESSEN	0100	02
DE8	MECKLENBURG-VORPOMMERN	0120	01
DE9	NIEDERSACHSEN	0100	02
DEA	NORDRHEIN-WESTFALEN	0100	02
DEB	RHEINLAND-PFALZ	0100	02
DEC	SAARLAND	0120	02
DED	SACHSEN	0100	01
DEE	SACHSEN-ANHALT	0100	01
DEF	SCHLESWIG-HOLSTEIN	0120	02
DEG	THÜRINGEN	0120	01
GR	ELLADA	P000	
GR11	ANATOLIKI MAKEDONIA, THRAKI	0020	01
GR12	KENTRIKI MAKEDONIA	0020	01
GR13	DYTIKI MAKEDONIA	0020	01
GR14	THESSALIA	0020	01
GR21	IPEIROS	0020	01
GR22	IONIA NISIA	0020	01
GR23	DYTIKI ELLADA	0020	01
GR24	STEREA ELLADA	0020	01
GR25	PELOPONNISOS	0020	01
GR3	ATTIKI	0123	01
GR41	VOREIO AIGAIO	0020	01
GR42	NOTIO AIGAIO	0020	01
GR43	KRITI	0020	01

Luettelo tukikelpoisista alueista

ES	ESPAÑA	P000	
ES11	GALICIA	0020	01
ES12	PRINCIPADO DE ASTURIAS	0023	01
ES13	CANTABRIA	0023	01
ES21	PAIS VASCO	0020	02
ES22	COMUNIDAD FORAL DE NAVARRA	0023	02
ES23	LA RIOJA	0023	02
ES24	ARAGÓN	0020	02
ES3	COMUNIDAD DE MADRID	0123	02
ES41	CASTILLA Y LEÓN	0020	01
ES42	CASTILLA-LA MANCHA	0020	01
ES43	EXTREMADURA	0020	01
ES51	CATALUÑA	0020	02
ES52	COMUNIDAD VALENCIANA	0020	01
ES53	ISLAS BALEARES	0023	02
ES61	ANDALUCÍA	0020	01
ES62	REGIÓN DE MURCIA	0023	01
ES63	CEUTA Y MELILLA	0020	01
ES7	CANARIAS	0120	01
FR	FRANCE	P000	
FR1	ÎLE DE FRANCE	0120	02
FR21	CHAMPAGNE-ARDENNE	0020	02
FR22	PICARDIE	0020	02
FR23	HAUTE-NORMANDIE	0020	02
FR24	CENTRE	0020	02
FR25	BASSE-NORMANDIE	0020	02
FR26	BOURGOGNE	0020	02
FR3	NORD - PAS-DE-CALAIS	0120	01 ja 02
FR41	LORRAINE	0020	02
FR42	ALSACE	0020	02
FR43	FRANCHE-COMTÉ	0020	02
FR51	PAYS DE LA LOIRE	0020	02
FR52	BRETAGNE	0020	02
FR53	POITOU-CHARENTES	0020	02
FR61	AQUITAINE	0020	02
FR62	MIDI-PYRÉNÉES	0020	02
FR63	LIMOUSIN	0020	02
FR71	RHÔNE-ALPES	0020	02
FR72	AUVERGNE	0020	02
FR81	LANGUEDOC-ROUSSILLON	0020	02
FR82	PROVENCE-ALPES-CÔTE D'AZUR	0020	02
FR83	CORSE	0020	01
FR91	GUADELOUPE	0023	01
FR92	MARTINIQUE	0023	01
FR93	GUYANE	0023	01
FR94	RÉUNION	0023	01
IE	IRELAND	P000	
IE01	BORDER, MIDLAND AND WESTERN	0020	01
IE02	SOUTHERN AND EASTERN	0020	01

Luettelo tukikelpoisista alueista

IT	ITALIA	P000	
IT11	PIEMONTE	0020	02
IT12	VALLE D'AOSTA	0023	02
IT13	LIGURIA	0020	02
IT2	LOMBARDIA	0120	02
IT31	TRENTINO-ALTO ADIGE	0020	02
IT32	VENETO	0020	02
IT33	FRIULI-VENEZIA GIULIA	0020	02
IT4	EMILIA-ROMAGNA	0120	02
IT51	TOSCANA	0020	02
IT52	UMBRIA	0020	02
IT53	MARCHE	0020	02
IT6	LAZIO	0120	02
IT71	ABRUZZO	0020	02
IT72	MOLISE	0020	01
IT8	CAMPANIA	0120	01
IT91	PUGLIA	0020	01
IT92	BASILICATA	0020	01
IT93	CALABRIA	0020	01
ITA	SICILIA	0120	01
ITB	SARDEGNA	0120	01
LU	LUXEMBOURG (GRAND-DUCHÉ)	P123	02
NL	NEDERLAND	P000	
NL11	GRONINGEN	0020	02
NL12	FRIESLAND	0020	02
NL13	DRENTHE	0020	02
NL21	OVERIJSSSEL	0020	02
NL22	GELDERLAND	0020	02
NL23	FLEVOLAND	0023	01
NL31	UTRECHT	0023	02
NL32	NOORD-HOLLAND	0020	02
NL33	ZUID-HOLLAND	0020	02
NL34	ZEELAND	0020	02
NL41	NOORD-BRABANT	0020	02
NL42	LIMBURG (NL)	0020	02
AT	ÖSTERREICH	P000	
AT11	BURGENLAND	0020	01
AT12	NIEDERÖSTERREICH	0020	02
AT13	WIEN	0023	02
AT21	KÄRNTEN	0020	02
AT22	STEIERMARK	0020	02
AT31	OBERÖSTERREICH	0020	02
AT32	SALZBURG	0020	02
AT33	TIROL	0020	02
AT34	VORARLBERG	0020	02

Luettelo tukikelpoisista alueista

PT	PORTUGAL	P000	
PT11	NORTE	0020	01
PT12	CENTRO (P)	0020	01
PT13	LISBOA E VALE DO TEJO	0020	01
PT14	ALENTEJO	0020	01
PT15	ALGARVE	0023	01
PT2	AÇORES	0123	01
PT3	MADEIRA	0123	01
FI	SUOMI/FINLAND	P000	
FI13	ITÄ-SUOMI	0020	01 ja 02
FI14	LÄNSI-SUOMI	0020	01 ja 02
FI15	POHJOIS-SUOMI	0020	01 ja 02
FI17	ETELÄ-SUOMI	0020	02
FI2	AHVENANMAA/ÅLAND	0123	02
SE	SVERIGE	P100	
SE01	STOCKHOLM	0020	02
SE02	ÖSTRA MELLANSVERIGE	0020	02
SE04	SYDSVERIGE	0020	02
SE06	NORRA MELLANSVERIGE	0020	01 ja 02
SE07	MELLERSTA NORRLAND	0020	01 ja 02
SE08	ÖVRE NORRLAND	0020	01 ja 02
SE09	SMÅLAND MED ÖARNA	0020	02
SE0A	VÄSTSVERIGE	0020	02
UK	UNITED KINGDOM	P000	
UKC	NORTH EAST	0100	02
UKD	NORTH WEST (INC. MERSEYSIDE)	0100	01 ja 02
UKE	YORKSHIRE & THE HUMBER	0100	01 ja 02
UKF	EAST MIDLANDS	0100	02
UKG	WEST MIDLANDS	0100	02
UKH	EASTERN	0100	02
UKI	LONDON	0100	02
UKJ	SOUTH EAST	0100	02
UKK	SOUTH WEST	0100	01 ja 02
UKL	WALES	0100	01 ja 02
UKM	SCOTLAND	0100	01 ja 02
UKN	NORTHERN IRELAND	0120	01
UKN	GIBRALTAR		02

LIITE B

Aiempi kokemus: innovatiiviset toimet kaudella 1994–1999

Riippumattomien asiantuntijoiden ryhmän kauden 1994–1999 innovatiivisista toimista tekemän arvioinnin tulokset¹¹

Huomautus:

Seuraavat päätelmät eivät välttämättä edusta komission kantaa.

"Innovatiivisista toimista saadun kokemuksen perusteella toteutettujen toimenpiteiden innovatiivisimmista piirteistä voidaan tehdä seuraavat päätelmät:

1. Nämä toimenpiteet toimivat onnistuneesti uusien ideoiden, menetelmien ja institutionaalisten järjestelyjen **kokeilulaboratoriona**. Valitettavasti tällaista menettelyä ei käytetä useimmilla Euroopan unionin heikommassa asemassa olevilla alueilla. Jäljempänä esitetyistä syistä EAKR:n pääohjelmissa toteuttavat toimet eivät tarjoa juurikaan mahdollisuuksia todellisiin kokeiluihin. Näin ollen 10 artikla tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden, joka on varattava innovaatiolle sen laajimmassa merkityksessä. Vaikka innovaatioissa ja kokeilussa edetään yleensä alhaalta ylöspäin, RTP- (Regional Technology Plan), RIS- ja RISI-ohjelmiin osallistuneet alueet ovat epäilemättä hyötäneet suuresti tästä lähestymistavasta ja komission antamasta metodologisesta tuesta.

2. Erityisesti vaikutteille alttiimmilla alueilla ja kaupungeissa on toimenpiteiden toteuttamisen ansiosta syntynyt uusia ja tehokkaampia yhteiskuntaelämän osapuolten **kumppanuussuhteita**. Lisäksi nämä kumppanuudet ovat osoittautuneet vielä tehokkaammiksi, jos paikalliset toimijat arvostavat sosiaalisen pääoman merkitystä (toisin sanoen sääntöjä sekä luottamus-, vuorovaikutus- ja kansalaisverkkoja).

3. Hankkeiden kautta edunsaajat ovat saaneet myös **suoran yhteyden Euroopan unioniin** ilman välillisiä toimijoita ja/tai poliittista ohjausta. Paikalliset toimijat ovat pitäneet tätä stimuloivana kokemuksena, vaikka se on aiheuttanut Euroopan komissiolle hallinto-ongelmia.

4. Toimien **alueellista painotusta** on pidettävä arvokkaana, koska sen avulla hyviä käytäntöjä voidaan levittää paikallista tasoa laajemmalle. Tämä puolestaan edistää verkkojen ja ryhmien kasvun kannalta välttämättömän kriittisen massan kehittymistä.

5. Urban-pilottihankkeista saadun kokemuksen ansiosta on voitu kehittää toimenpiteitä **paikallishallintoon** liittyvien tärkeiden kysymysten ratkaisemiseksi tukemalla paikallistason osallistumista, luovuutta sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia edistäviä innovatiivisia lähestymistapoja.

6. Jatkuvaan oppimisprosessiin osallistuvat alueet ja kaupungit ovat käyttäneet onnistuneesti hyväkseen **alueiden välisen vaihdon** mahdollisuuksia. Monet alueelliset edunsaajat ovat korostaneet 10 artiklan osalta tätä ulottuvuutta, koska se toimii hyvänä vastalääkkeenä

---

¹¹ Euroopan komissio, 1999, "Review of article 10 projects by a group of external experts (1998)", Professors Kevin Morgan, Massimo Florio, Sylvie Harburger and Frieder Naschold.

"nurkkapatriotismille" ja koska yritykset, alueet ja kaupungit oppivat usein parhaiten toisiltaan.

Näiden edelleen kehittämiskelpoisten vahvuuksien lisäksi on olemassa tiettyjä ongelmia, jotka on ratkaistava. Kokemuksen perusteella tärkeimmät ongelmat ovat seuraavat:

1. Alueellisella tasolla tarkasteltuna 10 artikla voi osoittautua "**getoksi**": koska 10 artiklan toimenpiteet ovat riippumattomia EAKR:n pääohjelmissa toteuttavista toimista (välttämätön edellytys mahdollisuuksien luomiseksi kokeilulle), on esiintynyt ongelmia kyseisen toiminnan yhdentämisessä pääohjelmissa toteutettaviin toimiin. [...]

2. Euroopan tasolla tarkasteltuna komission **tilintarkastusmenettelyt** uhkaavat muuttaa komission riskejä kaihtavaksi toimielimeksi, jolloin innovaatioita vältetään epäonnistumisen pelossa. [...]

3. Yksi 10 artiklan suurimmista heikkouksista (ainakin RTP-, RIS- ja RISI-ohjelmien kohdalla) on **suunnittelun ja toteutuksen** erillisuus: alueelliset edunsaajat eivät ole saaneet rahoitusta hankkeidensa toteuttamiseen eikä niillä tästä syystä ole ollut keinoja kokeilla innovatiivisia suunnitelmiaan käytännössä. [...]

4. Ohjelmien, valintamenettelyjen ja tavoitteiden kirjavuus osoittaa, että **monimuotoisuus** voi olla sekä etu että haitta. [...]

5. Lopuksi on syytä mainita arviointiin liittyvät ongelmat ja erityisesti perusteellisen **jälkiarvioinnin** puute. [...]"

LIITE C

Esimerkkejä kauden 1994–1999 innovatiivisista toimista

Tekninen innovaatio (RIS)¹²:

Limburg laati alueellisen innovaatiostrategian (RIS+Limburg) läheisessä yhteistyössä TTKI-välittäjäorganisaatioiden ja yritysten kanssa. Strategian mukaisesti toteutettiin yli 144 hanketta ja 5 ohjelmaa sekä perustettiin neuvonta- ja investointijärjestelmä. Toimintaan osallistui noin 3 000 yritystä. RIS-hankkeiden kokonaismenot olivat 125 miljoonaa euroa, josta yhteisö rahoitti eri rakennerahastojen kautta noin 30 miljoonaa euroa. Toimien avulla luotiin tai säilytettiin yli 2 000 työpaikkaa. Hyvä esimerkki innovatiivisesta RIS-hankkeesta on hanke nimeltä "R&D vouchers" (T&K-setelit). Tässä hankkeessa erään alueella toimivan suuryrityksen (DSM) tutkimusosasto auttaa pk-yrityksiä ratkaisemaan teknologisia ongelmia. Muita esimerkkejä RIS-hankkeista ovat uudentyyppinen julkinen tuki, jolla limburgilaisia pk-yrityksiä kannustetaan ottamaan käyttöön mahdollisimman varhain tieto- ja viestintätekniikan sovelluksia, sekä erityinen julkinen tuki tekniikan alalla aloittelevien yritysten kannustamiseksi ("technology start-ups").

Yorkshiressä ja Humberidessa on kolmen viime vuoden aikana investoitu yli 50 miljoonaa euroa alueelliseen innovaatiostrategiaan (Y&H RIS) kuuluviin innovaation tukihankkeisiin. Investointeihin kuuluvat kemianteollisuuden alan osaamiskeskuksen perustaminen (5 miljoonaa euroa), uuden riskipääomarahaston perustaminen suunnittelun ja tuotannon alalla (12 miljoonaa euroa), uuden palveluportin (Finance2Business.com) suunnittelu pk-yritysten käyttöön rahoitustuen saamisen yksinkertaistamiseksi ja edistämiseksi, elintarvikealan teknologiakeskuksen/innovaatiokeskuksen perustaminen ja osaamisen palveluportin perustaminen. Lisäksi Y&H RIS:in yhteydessä on otettu käyttöön täydentävää tukea koskeva strategia ja operatiivinen rakenne. Täydentävää tukea voidaan myöntää olemassa oleville alueellisille ja paikallisille innovaation tukihankkeille, joihin kuuluu muun muassa paikallisen talouselämän kannalta merkittävän viidentoista alakohtaisen hankeryhmän perustaminen.

Tietoyhteiskunta (RISI)¹³:

RISI-hankkeessa noudatetulla alueellisella lähestymistavalla on ollut yhdistävä vaikutus **Nord-Pas-de-Calais'n alueella**. Se on toiminut kanavana ja kannustimena kehitettäessä uutta osaamista, toimintaa ja kulttuuria. Lähes kaikki alueelliset toimijat tunnustavat tämän vaikutuksen. Alueellista strategiaa vastaava järjestelmällinen lähestymistapa on kannustanut erityisesti työpaikkojen luomista muun muassa rakennerahastotoimien avulla.

Positiiviset vaikutukset näkyvät erityisesti pääohjelmissa toteutettavien rakennetukitoimien yhdentymiskehityksessä. EAKR:sta on rahoitettu kahta NTIC-toimea (New Information and Communication Technologies), joista toinen koskee tavoitetta 1 (1994–1999) ja toinen tavoitetta 2. EAKR:n rahoitusosuus on 197 miljoonaa frangia. Näiden kahden toimenpiteen avulla on voitu osarahoittaa 141 hanketta eri aloilla. Hankkeet ovat koskeneet muun muassa koulutusta ja etäopetusta, taloudellista kehittämistä ja yrityksiä, terveydenhuoltoa, kulttuuria, "kyberkeskuksia", julkisia palveluja, digitaalisia palveluja ja liikennettä. Hankkeita koskevien

---

¹² RIS-hankkeita ja niiden arviointien tuloksia kuvataan yksityiskohtaisesti Internet-osoitteessa <http://www.innovating-regions.org>.

¹³ RISI-hankkeita ja niiden arviointien tuloksia kuvataan yksityiskohtaisesti Internet-osoitteissa <http://www.ispo.cec.be/risi>, <http://www.erisa.be> ja <http://www.inforegio.cec.eu.int/>

investointien kokonaismäärä on 392 miljoonaa frangia, josta EAKR:n rahoitusosuus on noin 30 %.

Erityisesti RISI-lähestymistavan yhdentymiskehityksen ansiosta EAKR:n tukitoimilla on yleisesti ottaen saatu aikaan huomattava kerrannaisvaikutus hankkeiden kehittämisen, työpaikkojen luomisen ja erikoistuneiden alueellisten osaamiskeskusten perustamisen kannalta katsottuna (esimerkiksi "terveys ja multimedia", "kuva ja multimedia", "opetus ja koulutus", "matkalippujärjestelmät", "sähköinen kaupankäynti"). Saavutettujen tulosten ansiosta alue on kehittynyt yhdeksi suurimmista etäpalveluiden ja -työskentelyn kehittämiskeskuksista Ranskassa ja merkittäväksi toimijaksi Euroopan "nettitalouden" ja "nettikulttuurin" aloilla.

LIITE D

Kauden 2000–2006 innovatiivisten toimien alueellisiin ohjelmiin liittyvissä ehdotuksissa toimitettavat tiedot¹⁴

Ohjelmaehdotuksissa on oltava seuraavat tiedot, jotta komissio pystyy tekemään päätöksen innovatiivisiin toimiin myönnettävästä EAKR:n rahoituksesta. Ehdotuksen pituus on yleensä enintään 25 sivua. Komissio voi ennen päätöksen tekemistä pyytää toimivaltaisia alueviranomaisia toimittamaan täydentäviä tietoja.

Johdanto

Lyhyt kuvaus alueesta erityisesti vahvuuksista, heikkouksista, mahdollisuuksista ja sen kehittämiseen liittyvistä vaaroista.

Innovatiivisten toimien alueellista ohjelmaa koskeva ehdotus

Ehdotetun ohjelman kuvaus, sen laajuus (myös maantieteellinen kattavuus), erityistavoitteet ja ohjelmaehdotuksen valmisteluun osallistuneet kumppanit:

- Tavoitteet (määrällisinä, jos mahdollista)
- Yhteen tai useampaan strategiseen aiheeseen perustuvan innovaatiostrategian kuvaus ottaen huomioon alueen erityispiirteet
  - i) osaamiseen ja teknologiseen innovaatioon perustuva alueellinen talous
  - ii) eEuropeRegio: tietoyhteiskunta aluekehityksen palveluksessa
  - iii) alueellinen identiteetti ja kestävä kehitys
- Rahoitettavien toimien (tutkimukset, pilottihankkeet, strategisten suunnitelmien laatiminen, verkot, tekninen apu¹⁵ jne.) kuvaus
- Kuvaus innovatiivisten toimien alueellisen ohjelman mahdollisesta vaikutuksesta EAKR:sta osarahoitettaviin tavoite 1- ja 2 -ohjelmiin alueella
- Yhteensopivuus ja yhteisvaikutus Euroopan unionin muiden politiikkojen kanssa
- Hankkeiden ohjeelliset valintaperusteet
- Mahdollisten edunsaajien hakemuksia koskevat menettelyt ja ehdot
- Tärkeimmät kohderyhmät

Hallinnosta ja täytäntöönpanosta vastaavat tahot

---

¹⁴ Innovatiivisten toimien alueellisia ohjelmia koskevaa tietoa löytyy Internet-osoitteesta: <http://www.inforegio.cec.eu.int/innovating>

¹⁵ Rakennerahastoista yhteisrahoitettujen toimien tukikelpoisuudesta 28 päivänä heinäkuuta 2000 annetun asetuksen (EY) N:o 1685/2000 mukaisesti (EYVL L 193).

- Hallinnosta vastaava elin (toimivaltainen alueviranomaisen nimeää)
- Maksuista vastaava elin (toimivaltainen alueviranomaisen nimeää)
- Ohjauskomitean kokoonpano
- Täytäntöönpanojärjestelmän kuvaus
- Rahoitusjärjestelyjen kuvaus
- Valvontajärjestelmän kuvaus
- Alueellisten ja paikallisten toimijoiden ja kumppanien väliset yhteistyö- ja tietojenvaihtomenettelyt
- Suunniteltu seuranta ja arviointi

Rahoitussuunnitelma (täytetään oheiset taulukot)

- Kokonaiskustannukset: EAKR:n samoin kuin muiden julkisten ja yksityisten rahoituslähteiden osuudet ja niiden jakautuminen seuraavien kesken:
  - ehdotetut toimet ja tavoite 1- ja 2 -alueet
  - kolme strategista aihetta.
- Tukiosuudet kutakin toimea kohti eri alueilla (tavoite 1- ja 2 -alueet tai tavoitteiden ulkopuoliset alueet)

Kumppanuus

- Kuvaus ohjelmaa laadittaessa noudatetusta kuulemismenettelystä

Tiedottaminen ja julkisuus

Kuvaus ohjelman edistämiseen kyseisellä alueella tähtäävistä tiedotus- ja julkistamistoimista

LIITE E

Verkkoja koskeviin erityisohjelmiin liittyvissä ehdotuksissa toimitettavat tiedot

Ohjelmaehdotuksissa on oltava seuraavat tiedot, jotta komissio pystyy tekemään päätöksen innovatiivisiin toimiin myönnettävästä EAKR:n rahoituksesta. Ohjelmaehdotuksen pituus saa olla enintään 25 sivua. Komissio voi ennen päätöksen tekemistä pyytää hakijoita toimittamaan täydentäviä tietoja.

Verkkoa koskeva ohjelmaehdotus

Ohjelman kuvaus, sen laajuus (myös maantieteellinen kattavuus), erityistavoitteet, kesto ja verkkoon osallistuvat alueet.

- Verkon toimintaan liittyvät aiheet:
  - i) Osaamiseen ja teknologiseen innovaatioon perustuva alueellinen talous
  - ii) eEuropeRegio: tietoyhteiskunta aluekehityksen palveluksessa
  - iii) Alueellinen identiteetti ja kestävä kehitys.
- Osarahoitettavien toimien kuvaus:
  - konferenssit,
  - seminaarit ja työpajat,
  - opintomatkat,
  - www-sivustot,
  - tiedotuslehdet,
  - muut kokemusten vaihdon muodot.
- Yksityiskohtainen työsuunnitelma ja ohjelman toteuttamisaikataulu
- Kuvaus yhteyksistä EAKR:sta osarahoitettaviin tavoite 1- ja 2 -ohjelmiin.

Ohjelmasta vastaavat tahot ja täytäntöönpanojärjestelyt

- Ohjelman "vetäjänä" toimiva alue (kumppanuusalueet nimeävät)
- Hallinnosta vastaava elin (kumppanuusalueet nimeävät)
- Maksuista vastaava elin (kumppanuusalueet nimeävät)
- Kumppanien välisten tietojenvaihtoa ja yhteistyötä koskevien järjestelyjen kuvaus
- Seuranta- ja arviointijärjestelyt

Rahoitussuunnitelma (täytetään oheiset taulukot)

Kokonaismenot, joissa eritellään seuraavat:

- EAKR:n samoin kuin muiden julkisten ja yksityisten rahoituslähteiden osuudet ja niiden jakautuminen seuraavien kesken:
  - ehdotetut toimet ja
  - kolme strategista aihetta.
- Kustannusten alustava jakautuminen yksityiskohtaisesti eri toimien kesken.